

Előfizetési árak:

están vagy házhoz küldve:
Egész évre. 20.— kor.
Félévre . 10.— kor.
Negyedévre 5.— kor.
Egy hónapra 1.70 kor

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE

Hirdetések díja.

Egy cm. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

A pénzbüntetés reformja.

Debreczen, decz. 27.

Ha végig tekintünk a külföldi törvényhozások fejlődésén, úgy találjuk, hogy újabban a gazdasági tárgyakkal foglalkozó legislációk, melyek a törvény elleni kihágást pénzbüntetéssel sújtják, behajthatatlanság esetén a büntetést nem változtatják át szabadságvesztésbüntetésre, hanem ledolgoztatják. — Ledolgoztatják pedig közmunkával és pedig vagy az állam vagy a község részére. — Ez eszme a mi törvényhozásunkban sem ismeretlen; az új mezőrendőri törvény 115. §-a alkalmazza a kihágásokért kiszabott pénzbüntetésnek közmunkává átváltoztatását.

E kérdést hazánkban Vámbéry Rusztém dr. fejtette ki, kinek a napokban megjelent ily című munkája: „Büntető politikai követelések”, behatóan foglalkozik e tárggyal, melynek nemcsak büntetőpolitikai, hanem közgazdasági részei is megérdemlik, hogy komoly tanulmány tárgyává tétessenek s büntetőtörvénykönyvünk kilátásba helyezett reformjánál figyelembe vétessenek.

A büntetések mértéktelensége

ellen a büntetőjogban már egy évszázaddal ezelőtt emelkedtek hangok oly irányban, hogy a pénzbüntetések nem szigorú szabadságvesztéssel, hanem a gazdasági életbe beillesztendő munkával helyettesítendő s a látszólag egymástól távol álló két államhatalmi tevékenység, u. m. a közgazdasági és a büntetőjogi, egymás segítségére jöjjen.

Igy állott elő a pénzbüntetés reformjának eszméje, melynek a gazdasági fejlődés jövő alakulásában mindinkább nagyobb jelentősége és fontossága van. Vámbéry adatai szerint Magyarországon 1891—1898-ig az összes elítélteknek 62%-át sújtották pénzbüntetéssel és a főbüntetésként kiszabott pénzbüntetések még egyszer annyi mennyiséget tesznek, mint a főbüntetésként kiszabott szabadságvesztésbüntetések.

Hogy mily tekintélyes összeget képeznek a nálunk kiszabott pénzbüntetések, bizonyítja azon körülmény, hogy 1897. évben a bíróságok által kiszabott pénzbüntetések összege majd háromnegyed millió forintra rugott. A szabadságvesztésre átváltoztatott pénzbüntetések a kiszabott pénzbüntetésnek 43%-át

képezték. Rendkívüli nagy összeg, közel egy félmillió, nem volt tehát behajtható s szabadságvesztésbüntetésre átváltoztatott, tehát nemcsak a behajthatatlanság miatt érte a kincstárt rendkívüli veszteség, hanem az még a rabtartási költségekkel is megterhelhetett.

E kérdésnek közgazdasági jelentősége mind súlyosabban nyomul előtérbe. Ime oly gazdasági problémával állunk szemben, mely az említett reform útján legkönnyebben megoldható. A közmunka, ez a kisegítő eszköz, mely büntető politikai törvényhozásunkba legalkalmatosabban illeszthető be. Ez a természetes fejlődés, az evolúció követelménye, melynek törvénye szerint minden érdekkörből lassanként kiválnak az érintkező érdekszálak s egy csomópontba futnak össze s képezik a társadalmi érdekközösség egy hatalmas egészét s e folyamatot a sociologusok a társadalom jövő átalakulása egyik formájának tekintik.

Vámbéry a pénzbüntetés kiszabásának mértékére nézve irányadó szempontul azt állítja fel, hogy a pénzbüntetéssel csak úgy lehet kellő eredményt elérni, ha oly mértéket tartunk szem előtt, melynél

TÁRCZA

Csak gondolatban.

Irtá: Szabóné Nogál Janka.

Még nyolcz óra sem volt és Zina, egy sokat vadászató ur fiatal, ábrándos felesége, már elköltötte egyszerű vacsoráját. Rántottát evett savanyu uborkával.

Ez a savanyu uborkával súlyosbitott rántotta a magányos, elhanyagolt asszonykák vacsorája. Valóságos symboluma a hitvesi elhagyatottságnak. Az ur nincs otthon, nem érdemes semmit sem készíteni. A nagy lámpát nem gyújtják meg, az asztalt sem terítik. A szobaleány bejön a kész vacsorával s hamarosan szétterít egy szalvétát. Ha van abban a leányban izlés, fantázia és egy kis részvét az asszony iránt, úgy helyezi el a kendőt, hogy egy csücske van felül, kettő szélről egy legalul. Így szebb. De ha még az sincs, leteszi közőnségesen és ráteszi az enivalót. Az elhanyagolt asszonyka egyedül ül a régi helyén és a gyertya olyan gonoszul pislog rá, mintha egyenesen az ördög számára gyújtották volna meg. Hát csak megeszi a rántottáját, megtörli a száját, meg a könyes szeméit. Veszi a gyertyát s megy az ő magányos szobáskájá felé. Ott már rendben van minden. A kulcs a zárban, be lehet zárni tétovázás nélkül. A lámpa is ég s az asztalra s a hintaszék mellé, oda van téve a könyv. A magányos asszony megfészkel, aztán olvasni kezd csöndesen, egyedül. Persze csupa szerelmes, lázas, istentelen történetet. Azt hát. Mert hiszen az asszonyok olvasmányait már senki sem ellenőrzi

és a távollevő férjek valahogy, csupa véletlenségből, mindig ilyeneket hagynak otthon. hogy az a szegény kis asszony is szórakozzék. Olvasgat, eközben felmelegszik, kicsit meg is szédül. Mennyi csók van a levegőben, mennyi láz, mennyi ölelés. És szerelem örökkön-örökké Gondolatban érzi az ölelések forróságát visszaadja mind a csókokat. Behunyja a szeméit, sóhajt s beleszeret abba a láthatatlanba, ki azokat az istentelenül édes történeteket írja...

Az ilyen romlás ellen nem használ az eléharangozás, a füstölés, a szentelt gyertya. Nem használ még az sem, ha magának a védőszentünknek, szent Teréziának van képe az ágyunk fölött. A megbabonázott asszonyka zavaros szemekkel néz fel rá és czinkostársává tesz mámoros vallomással:

— Igen, igen. Nagyon szeretem őt.

Zina megette a rántottáját, megtörülte a száját, könyes szeméit, de nem csengetett a szobaleánynak. Ott maradt minden rendtelenségben, mert a cselédjeit, valami ügyes ürüggyel, mindet eltávolította. Vette a gyertyát s odament a pohárszékhez.

— Bátorságot és erőt kell szereznem, — gondolta. Töltött egy pohár jó vörös bort, ki is itta, bár a keze reszketett s a foga megkocozt az pohár szélén.

Ezzel már ment. Egyenesen az ő magányos szobáskájába. Kétszer is megfordította a kulcsot, amint bezárkózott, aztán hogy valami nagyot roppant a másik szobában, egy kicsit sikoltott is és a szíve rendes helyére szoritotta a kezét, pedig igazán úgy érezte, mintha a torkában lenne s fojtogatná amint ott dobog. Időbe került, míg megnyugodott s munkába kezdett.

Zina pakolt. Szép kis sárga kézi bő-

röndjébe, abba, amelyikkel nászuton jártak, de csak pakolt. Betette a fekete selyemruháját, a fehér boáját, a kis virágos kalapot; az aranylánczot, melyen egy hidegtől melegtől változó korallszív lógott, sok csipkés zsebkendőt és egy kis szelid, becsületes, minden gyanutól ment ibolyaillatot. A fehérneműekről egészen megfeledkezett. En istenem, hiszen Zina csak huszonnégy éves volt és ebben a korban annyit bajlódik az ember, a csalódott, szomorú szívével s olyan keveset a fehérneműivel.

Nagyon hamar elkészült. Ráért még, hogy felvegye meleg felöltőjét s a fátyolos kalapot. Hát leült még egyszer a hintaszékbe s a kezébe vette a könyvet. A könyv magától nyilt ki valahol, nem azért, mintha meg lett volna fülelve, hanem azért, mert azon a helyen egy messziről, idegenből, álmországból, vagy a menyországából jövő levél volt. Zina még egyszer elolvasta, pedig nemcsak könyv nélkül tudta, hanem sokkal többet is tudott még hozzá olvasni, mint a mennyi a papíron volt.

...Jöjjön, — irta valaki egy kettő hajtott kutyanvelven. — Jöjjön. Kilencz órakor érkezem. A vonat csak két perczig áll az állomáson. Legyen a kivilágított óra alatt. Lássá, azt is tudom, hogy ilyen óra is van ott. Voltam már arra, azt hiszem, már akkor is magát kerestem. Az óra alatt legyen, hogy azonnal meglássam. En leszállok és elvezetem. Aztán megyünk...

— Aztán megyünk, — ismétlé Zina az utolsó levél utolsó sorát. — Az első levelet ő irta. A könyv írójának, az asszonyszívek nagy ismerő-

fogva a kiszabott büntetés az elítelt vagyoni viszonyaival arányban áll s a vádlott által fizetett egyenes adót kívánja — egyetértőleg a nagy kriminálista, Liszt hallei egyetemi tanárral — a pénzbüntetés kiindulási pontjául tekinteni s ennek bizonyos hányadában, vagyis többszörösében a pénzbüntetést kiszabni.

A büntető politika tehát nemcsak a társadalmi betegségek gyógyítója, hanem közgazdasági faktor is leendő jövőben gazdasági életünkben számolni kell a bűnösökkel, mint olyanokkal, akik az államháztartásban nem csekély jelentőséggel bírnak. A büntetések igazi korrekтивumát képezi a közmunkára átváltott pénzbüntetés s a Vámbéry alapos tanulmányában foglalt elvek valóban fontos anyagot szolgáltatnak büntetőtörvényhozásunk reformjához s különösen az állami és községi utak kiépítése és fenntartása munkája legcélszerűbben alkalmazható a pénzbüntetésekre. Reméljük, hogy küszöbön álló büntetőreformunknál ez üdvös eszmék kellő méltatásban fognak részesülni.

A pénzbüntetésnek közmunkára átválttatása ellen azon nagyon figyelemreméltó ellenvetés tehető, hogy megtörténhetik, mikép nem lesz elég közmunka, melylyel az elítéltek foglalkoztathatók; ez ellenvetésre azonban a statisztika adatai felelnek meg a legjobban, kimutatván, hogy minden községre évenként tizenkét napszám jutna s így ez adatok a reform alkalmazhatósága ellen felvetett aggodalmainkat eloszlatják.

Három fontos törvényjavaslatot szándékozik a kormány még a mostani országgyűlés által, közvetlenül a költségvetési törvény megalkotása után letárgyaltatni. Ezek: a vicinális vasuti ügyről, illetőleg a fennálló helyi érdekű vasuti törvény módosításáról; a vármegyei, városi és községi közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről; és a képviselői (esetleg főrendiházi) összeférhetlenségi törvény módosításáról rendelkező törvényjavaslatok. Ugy halljuk, február-március hónapok folyamán mind a három törvényjavaslat a képviselőház asztalára kerül. Természeténél és tárgyánál fogva előreláthatólag mind a három törvényjavaslat élénk parlamenti vitára fog alkalmat szolgáltatni.

Az új polgári perrendtartás. Az új polgári perrendtartás munkája közeledik a megvalósulás felé. A napokban fejezte be Plósz Sándor igazságügyminiszter az évekkel ezelőtt kidolgozott első előadói tervezetének átdolgozását az időközben életbeléptetett sommás eljárás alapján szerzett tapasztalatok felhasználásával. Ez a második szöveg már január hóban meg fog jelenni nyomtatásban. A váltó-kereskedelmi és egyéb különleges eljárások ezen, a szóbeliség és közvetlenség elveire alapított egyöntetű eljárás mellett megszűnnek. A fizetési meghagyások rendszerét szintén fenntartják a kellő korrekтивumokkal. Ugyancsak a bányügyi eljárás szintén felvetetik a tervezetbe és ezen új rendelkezéssel a bányügyi pörjog terén fenforgott eddigi nehézségeket eloszlatják. Ezen rész kidolgozását Lányi Bertalan miniszteri tanácsos, e téren kiváló szakember végzi.

Ezzel kapcsolatosan föl lehet említeni, hogy Plósz Sándor igazságügyminiszter a polgári törvénykönyv első előadói tervezetének közzétételével elérte célját. A munka iránt nemcsak Magyarországon, de külföldön is érdeklődés nyilvánul. Különösen Németországból és Svájcban sokan tudakozódnak a magyar polgári törvénykönyv nyomtatásban megjelent első előadói tervezete felől. Erre való tekintettel az igazságügyminiszter elrendelte, hogy a törvénytervezetet németre lefordítsák, hogy így a nagy német jogtudományi kritika is hozzájárulhasson.

Lelkészeiktatás.

H.-Szoboszló, decz. 24.

Örömteljes és szép ünnepe volt tegnap a hajdu szoboszlói ev. ref. egyháznak. A tegnapi nap foglalta el ugyanis lelkészi állását dr. Baltazár Dezső volt közoktatásügyi miniszteri fogalmazó.

A szoboszlói tágas református templom reggeli fél 9 órára annyira színültig telt a közönséggel, hogy a közönség jó nagyrésze állva volt, kénytelen végig hallgatni az istentiszteletet. Több mint három ezer ember szorongott a templomban.

Dr. Baltazár Dezső buzgó ima után Pál apostol egyik leveléből felvevén a textust, a hallgatók óriási érdeklődése mellett kifejtette, hogy mi lesz az ő papi tiszte; ki lesz neki igaz bírása és mi lesz neki ezért a jutalma. A hatalmas arányu, tömör szónoki mű, merész és magas szárnyalásával valósággal lebilincselte, elragadta a hallgatóság ezreit. A nyugodt hangú előadás s az abban megnyilatkozó valódi vallásosság, emberszeretet, tudomány, bölcsesség és hazaszeretet egy csapásra meghódította a közönség sorait.

Egy minden tekintetben kész szónok, egy igazi pap, egy komoly és tudós egyén, egy ihletett próféta állott a szószékben. Hangjának ereje a szívek és lelkek közepéig hatolt. Hány és hány hívő hullatott igaz könyveket; hány és hány kebel fel tudott emelkedni e beszéd hatása alatt a teremő zsámolyához; hány és hány szív távozott megkönnyebbülve, lelkében megvigasztalva az Isten házából!

Mondanunk sem kell, hogy az Isten házában Szoboszló város egész közönsége jelen volt Kovács Gyula főgondnok vezetése alatt. Ott voltak továbbá a Baltazár, az U. Szabó, Lengyel és Pápay-családok tagjai H.-Böszörményből és Debreczenből. Magát az ifju lelkészt a templomba Soltész

jének azzal a ravasz kéréssel, hogy tanácsaival gyógyítsa meg az ő baját: az elhagyottság szomorúságát s a névtelen epedést sok melegség után. Levélre levél jött, aztán levél levél után. A sok levelezésnek pedig utoljára is az a vége, hogy az ember egyszer csók vonatra ül, ha már bélyeggel nem, vasuti jegy árával gazdagítja az államot.

Zina pénzt tett a kis uti táskájába, felvette köpenyét, kalapját és indult. A küszöbről visszaneézett. Minden asszony visszaneéz, mert nincs az életnek olyan válságos pillanata, melyben ne lenne kíváncsi arra, hogy vajjon nem felejtett-e otthon valamit? Visszaneézett s a magános kis szoba még egyszer viszonzta a tekintetét. Mintha könyesepek ragyognának a toilette-asztal kristályüvegein, mintha elárulva hajlana le a hintaszék takarója, mintha me-reven, hidegen, csudálkozva nézne rá a falról indigókék szemével szent Terézia.

— Elmég?

— Elmegyek... Hiszen még olyan fiatal, olyan boldogtalan vagyok. És te tudod, mennyire szeretem őt.

— Szent Teréziának megint csak nem volt módja arra, hogy tiltakozzék a zinkosság ellen és Zina felhasználva a néma szünetet, elosont.

Epen ideje volt. Lenn a faluban háromnegyedkilenczet ütött a toronyóra. — Valahoi messze dübörgött, majd éktele-nül visitott egy közeledő vonat. — A tehetvonat volt, melyet tizenöt perc múlva követ az éjjeli gyorsvonat. Tíz perc kell az utra a sötét folyosón, a félelmes kerten, a gonosz utczán át. S azután ott lesz a kivilágított óra alatt. Szemközt a

végzetével, mely előtt ma már lehajtotta szőke, ábrándos, ostoba kis fejét...

Nyolcz percz sem telt el, már megérkezett. Lihegve, dobogó szívvvel, arczára csapzott fátyollal, de megérkezett. Ruháját megtépdesték a kerti bokrok, az utczán megijesztette néhány lámpásos ember, a réten, a mint átfutott, majdnem el is csuszott. De megjött idejében. És istenem, az olyan rántott vacsorák után nehéz az ut így a vasut felé.

Falusi állomás volt. Gyorsvontra, még épen késő este, alig várt valaki. Zina nem tarthatott tőle, hogy felismerik. Még akkor sem, ha kiáll a legvilágosabb pontra, az óra elé. Átöszont az üres várótermen s az üvegajtók felé tartott. Kinyitja s egy lépéssel ott lesz abban a fénykörben, melyet az óra fényes lámpája vetett a perronra. Kinyitotta, de egy lépést sem birt tenni. Visszaretent nyomban s úgy meglapult a gallérjában, mint egy riadt madár.

— Istenkém, istenkém...

Ugy ám. Az óra előtt, épen a világos folton már állott valaki. Egy kövér, veres képű, talpas asszonyság. Valószínűleg a faluból jött. Zina, hogy jobban megnézte, már meg is ismerte és borzadva gondolta el, hogy ez is egészen jól ismeri őt. Biztos, hogy utazni készült s egyenesen a váróteremnek tartott. — De utközben elfogta az a rettenetes kérdés, mely örökre meg is keseríti az asszonyok életét; nem felejtett-e otthon valamit? És megállapodott a világosság előtt, hogy a gyanuját lecsendesítse. Ime, már nyitja a paktáskáját és szedi ki a czók-mókját egymásután. A világos folt csakhamar tele lesz. Félretaposott cipők, kék gyapotharisnyák, gyanus színű zsebkendők sötétlenek rajta, hogy

még rosszabbakat ne soroljon itt fel az ember.

És ezalatt a váróterem órája szinte szerzegetti, ropogtatja a siető perczeket. A föld megrezdül, Zinának reszketnek a lábai s azt hiszi, megdermeszti valami nagy hidegség. A levegő tele lesz zajjal, forrósággal, félelemmel és csattogva, fujva, nagy vörös szemével berobog a vonat.

A kövér asszonyság idegesen kapkodta össze a czók-mókját. De biztos, hogy ha egy pár harisnyát begyömöszöl, leejt a hóna alól egy rossz félezipőt. Nem készül el és nem megy el onnan soha többé. Már nyitják az ajtókat. Valaki leugrik az első osztályból és szinte a karját is kitarja, úgy rohan a világos óra elé. Szólni kezd és egyszer csak elakad a szava. A kövér asszonyság kemény, visszataszító pillantással sújtja, aztán tovább kapkodja a kincseit.

— Beszállni!

Ő még most is ott áll a világos folton. Zina teljesen jól látja. Istenem, milyen szép. Magas, elegáns s a haja szőke és fekete a szeme. Szegény kis Zina soha sem fogja elfeledni.

— Beszállni, beszállni!

A kövér asszonyság jajveszékelt, mert még mindig nem készült el s úgy, félig nyitott táskával indul, még visszatér. Ő csak nem mozdul. Tünődve, mintha azt várná, hogy valahonnan a levegőből mégis csak a karjába pottyán az a kis szőke teremtes, ki ide esalta.

De hát csuda csak nem történik és ő az utolsó perczben — Zina soha sem felejtí el, hogy csakis a legutolsóban — vállat von, megfordul, a szemére rántja a kalapját. Ugy:

László egyházkerületi tanácsbíró, ev. ref. lelképásztor vezette be.

Istentisztelet végeztével ünnepélyes presbiteri gyűlés tartatott a városháza nagytermében, melyen a presbitérium tagjai teljes számmal részt vettek.

Kovács Gyula polgármester, egyházi főgondnok szíves és meleg szavakban üdvözölte dr. Baltazár Dezsőt s kifejtve előtte az egyház jelenlegi helyzetét, kérte, hogy valósítsa meg a beléje helyezett reményt s munkáljon közre tudása és lelke egész erejével abban, hogy a hajdu-szoboszlói ref. egyház a virágzás és fejlődés magas fokára emelkedhessék.

Soltész László ev. ref. lelkész, mint lelkész társa üdvözölte az új lelkészt. Szeretetteljes és nagy hatást keltő szavakban mutatott rá, hogy az ő munkájuk a szeretet munkája s ezt a szeretetet kell nekik ápolni egymás irányában.

Dr. Baltazár meleg szavakban köszönte meg a feléje nyilvánuló, érdemeit felülmúló rendkívüli bizalmat. Igérte, hogy erejéhez és tehetségéhez képest a reá bízott dolgoknak lelkiismeretesen meg fog felelni. De hogy ezt tehesse, kéri a presbiterium jóindulatu támogatását.

Zajos éljenzés kísérte az ifju lelkész szavait. Padrah Sándor kir. közjegyző a választók nevében üdvözölte Baltazárt. Baltazár szép szavakban válaszolt a Padrah Sándor beszédjére.

Kovács Gyula főgondnok emelkedett ismét szólásra. Nagy hatást keltő szavakban üdvözölte a presbiteri gyűlésen megjelent id. Lengyel Imrét, az alsószabolcs-hajduvidéki ref. egyházmegye nagyérdemű gondnokát és U. Szabó Mihály hajdu-böszörményi földbirtokost, volt országos képviselőt.

Idősb Lengyel Imre ékes szavakban köszönte meg a presbiterium részéről el-

— Eh, bánom is én.

Aztán felugrik a kocsijába. Rácsapják az ajtót s a gyorsvonalat úgy elrobog, hogy csak a füstje marad itt.

Este tíz órakor Zina már otthon volt. Puha, nyugalmas kis ágyában és nyakig felhuzta a paplanját, melynek színe kék volt, mint a hogy kék állítólag maga az állhatatosság is. Még mindig reszketett és fázott attól a nagy, mélyes zokogástól, melylyel tönkre tette az orrát, de megkönynyebbitette a szívét. Fáradt, vörös szemcskéivel, könyvekben káprázó tekintetével felnézett szent Teréziára, ki most is olyan mereven és szigorúan nézett vissza rá indigókék szemével.

— Nagy szomorúság ért, — vallotta neki Zina — de adjunk hálát. Hiszen tiszta és ártatlan vagyok.

Ujra elfogta a sirás s mielőtt szent Terézia nyilatkozhatott volna, mélyen elaludt.

Es a mint így aludt, egyszer csak álmodni is kezdett. Mintha kilépett volna aranyos rámjából szent Terézia és jönne egyes-nesen az ágya felé. Ugy szeretett volna eléje szaladni, de álom közben ilyesmi soha sem sikerül. És szent Terézia már ott volt egészen közel. Zina akkor feléje tárta a karjait és sokkal őszintébb szavakat hallott, mint az előbb:

— Ugy e, nem haragszol rám, ugy e, megbocsátasz? Hiszen ha vétettem is, gondolatban. Csak gondolatban...

Szent Terézia ez alkalommal sem nyilatkozott, hanem mikor Zina felemelkedett, hogy áldásra hajtsa előtte a fejét, különös, rejtelmes ruhasuhogás hallatszott s az égi asszony, se szó, se beszéd egyszerűen hátat fordított neki.

hangzott üdvözlést. A mit ő ma H.-Szoboszlón látott és hallott, az, szerinte, minden református embernek és hazafinak szívét-lelkét fölemeli és édes, jóleső érzelmekkel tölti el. Ő az ifju lelkészszel rokonságban áll, képességeiben és munkaerejében bizik, de ily szép és megható dolgokat nem remélt. Isten áldását kérte a hajdu szoboszlói egyház tagjaira és vezetőire!

Délelőtt 12 órakor az ev. ref. tanítótestület összes tagjainak tisztelgését fogadta az új lelkész. Bor János tanítótestületi elnök tolmácsolta a testület szívből fakadó érzelmeit és üdvözlését. Dr. Baltazár Dezső nagy tetszéssel fogadott beszédben megköszönte a tanítótestület üdvözlését. Azon elven áll, hogy a kié az iskola, azé a jövő. Kulturális intézményeink s így a népiskolák fejlesztése és erősítése is biztosítja egy-szersmind egyházunk jövő fennállását is, ezt a jogot megtartani s a népoktatásügyet felvirágoztatni főkötelességének ismeri.

Délben Soltész László ev. ref. lelkész adott ebédet az új lelkész tisztelőre.

Színház és irodalom.

Négy előadásról kell egyszerre beszámolnunk, két délutániról és két estiről. Mind a négy előadás zsfolt házat hozott.

Kedden délután a Sulamithot elevenítették fel színházunkban. Ez a keleties izű legenda ma is hat, pedig a közönség ismeri kívülről-belülről. Talán azért is nézik meg újból, mert a czimszerepet képviselő Bódi Ellának force-szerepe a Szulamith. Ezt a szerepet úgy alakítja, hogy tökéletesebben talán nem is lehetne. Ujat nem tudunk írni se játékaról, se pompásan csengő hangjáról, csak gyönyörködni tudunk benne s újabb dícséretekkel kell elhalmoznunk Bódit. Mellette Környei meleg játékát és kellemes hangját s a többi szereplőket külön-külön kell kiemelnünk. A kar pompás összjátékot produkált.

Este a Toloncot, Tóth Ede pályadíjat nyert művét hozta színre a direktor. Kállya Lujza kiváló alakítását s meleg, közvetlenül ható hangját ismeri mindenki, nem is szorul dícséretre. A többi szereplők is kivették részüket a sikerből.

Szerdán délután a B. A. L. E. K. került színre. Ujat nem írhatunk róla. Kállay, Perényi a régi jók voltak, osztatlan elismerésben és tapsokban részesültek. K. Galyassy Paulától ilyen alakítást még nem láttunk; hangja is erőteljesebben esendült, mint valaha. Környei, Nagy Gyula, Sziklai, ifj. Szathmáry és különösen Karaacs mulattatták a teljesen telt házat.

Szerda este a Peleskei nótáriusban lépett fel a czimszerepben Sziklai Miklós. Püspököt, a jó öreg nótáriust nem tudjuk, nem tudtuk ez este sem feledni, bár Sziklai mindent elkövetett, hogy meghódítsa a szép számu közönséget. Helylyel-közzel igen vonzóvá tudta tenni deklamálását. Szigeti jó Tóti Dorca volt, bár ő sem tudja feledtetni Locsareknét. Az előadás menete különben korrekt volt s ez a régi hohózat ma is hatott elevenességével, érdekes tónusával. Bayt kétszer is láttuk az ünnepi előadások alatt s örömmel konstatahatjuk e helyen is bámulatos haladását. G. Z.

A négy tizes. Egyik vidéki szintársulatnál jutalomjátéka volt a minap a komikusnak, Vidéken ősi szokás, hogy ilyenkor meglepik a jutalmazandót a tisztelői mindenféle ajándékkal, néha ötpecsétes levéllel is. Így történt a szóban levő vidéki városban is — a komikus az előadás után ötpecsétes levelet kapott, még pedig jó vastagot.

— Szerencsés fickó! — suttoztak kaján irigységgel a komikus színésztársai. — Száz tizes is van abban, olyan vastag!

A komikus izgatottan tépte fel a borítékot s areza nyomban tragikus kifejezést öltött.

Csak négy tizes volt a borítékban. De milyen négy tizes: a makk-, a tők-, a zöld- és a piros tizes.

(Gróf Károlyi Gábor Följegyzései.)

Még élénk emlékezetében van az ujságolvasó közönségnek az a nagyérdékű napló, melyet a múlt évben Eötvös Károly tett közzé az Egyetértésben. Ugy politikai, mint irodalmi körökben méltó feltűnést keltett ez a nemes gondolatokban bővelkedő, tősgyökeres magyar nyelven megírt mű, de még sokkal nagyobb feltűnést van hivatva kelteni e napló második kötete, melynek közlését legközelebb fogja megkezdeni Eötvös Károly, kit most megjelent művei egyszerre hazánk legelső írói sorába emeltek. Gróf Károlyi Gábor Följegyzéseinek második kötete bizonyára rendkívül érdekes közléseket fog tartalmazni Magyarország legujabb politikai és társadalmi eseményeiről s a közönség érthető várakozással tekint a mű közzétételére. Eötvös Károly egyéb művei első sorban szintén az Egyetértésben fognak megjelenni, mely egyébként is legelvezetesebb és legértelmesebb napilapunk s mindenkor előkelő színvonalon álló közleményei, gyors, pontos és minden tekintetben megbízható tudósításai által iparkodik régi jó hírnevét, mint hazánk elsőrangú napilapja állandóan fenntartani. Az Egyetértés felőlel mindent, a mi a közönséget csak érdekelheti. Politikai és társadalmi kérdések, az egyház, a közgazdaság, az irodalom, a tanügy, a közegészség, szóval minden, a mit megtudni érdemes, feltalálható és bő méltatást talál az Egyetértés terjedelmes hasábjain. Az Egyetértés mindezekon kívül állandóan kitűnő regényeket közöl. Az egy esztendő lefolyása alatt közölt regények 200—300 nyomtatott ivre, vagyis 36—40 rendes regénykötetre rugnak. Mindezek után bátran mondhatjuk, hogy az Egyetértés a hazai sajtónak csaknem egyetlen organuma, mely az intelligens közönség minden osztályának igényeit a legteljesebb mértékben kielégíti. Mindamellott az Egyetértés aránylag a legolcsóbb napilap, mert kétszer annyit nyújt, mint a kisebb lapok. — Előfizetések az Egyetértés kiadóhivatalához (Budapest, IV. Papnövelde-u. 8.) intézendők, mely kívánatra szívesen küld ingyenes mutatószámot.

A földesi anyagilkosság.

— A gyilkos fia vallomása. —

Debreczen, decz. 27.

— Saját tudósítónktól. —

A földesi gyilkosság tettesének kiderítéséről a következő részleteket közlik velünk tudósítónk:

Antos Gáborné gyilkosának kézrekerítése a következő gyanuokok alapján foganatosított: a gyilkos ismerős volt az áldozat előtt, mert egyedüllétében este ajtót idegennek soha nem nyitott; a tettes helyi viszonyokkal teljesen ismerős; az udvarban sürün megfordult, mert a különben hamis kutya letépte volna; alacsony egyén, mert a lösebek iránya felfelé megy, mely körülményre dr. Isoó János törvényszéki orvos hívta fel a nyomozással megbízott Ballács érmester figyelmét; a rablás csak a vizsgálat félrevezetése céljából követtetett el, mert ha ez lett volna a főcél, a zár alatt levő tiszta házból könnyű helyen tartott 80 frt is eltűnt volna.

Ezen gyanuokok alapján, de különösen a helyszini szemle és orvosi boncolás alkalmával az áldozat legény fia, Antos Gyula feltűnő izgatott s bizonytalan viselkedése folytán Illés Sándor vizsgálóbíró azonnal felhívta figyelmét a csendőrségnek a fiura, kit azóta folyton felügyelet alatt tartottak s utána nagy erélylyel kutattak. Ezen kutatások nyomán kipattant, hogy egy lakodalomba menő család látta Antos Gyulát szerdán este 6 óra felé a piaczig fejlődni s onnan visszafordulni; tudomására jutott a csendőrségnek az is, hogy a

legény szerdán reggel vásárolt Markbreit Simon szatócsnál nyolcz darab kilencz milliméteres revolvertöltényt; ugyancsak szerdán reggel kért Csillag Ignác lakatostól egy forgópisztolyt kipróbálás végett; ruháját megvizsgálva, felső kabátján a jobb ujjon a kézfejtől a vállig vérfoltokat fedeztek fel s végül menyasszonya nagyapjának azon vallomása, hogy soha sem ment oly későn hozzájuk, mint épen a gyilkosság estéjén, — mind szűkebbre vonták a hurkot a legény körül. E gyanúsítások alapján tartóztatták le vasárnap délután s elkezdték a vallatást.

A vallatást Ballács esendőrőrmester az öt jellemző tapintatos, ügyes, szolid bánásmódjával kezelte. A fiu előbb mindent tagadott, de midőn Oleszesisz János közcsendőr csak úgy rögtönözve ily szavakkal fordult hozzá:

— Hiszen Gyula, maga lőtt is szerdán a kerítésen, sőt tudom, hogy az anyja ablakát is maga verte meg, — pillanatra megrendült.

Felhasználva a pillanatnyi alkalmat a vizsgálóbíró, igyekezett szívére hatni s magabizálásra bírni, ehhez járult Ballács jóságos biztatása:

— No fiam, Gyula, mondja, — s a gyilkosnak megeredt a nyelve s szinte elágyulva mondja:

— Tessék előhivatni Katona Agnest, ő előtte mindent megmondok.

Elküldtek Nagy Jenőné Szabó Róza hentes asszony fogadott leányaért, Katona Agnesért, kivel a gyilkosnak benső viszonya volt, de míg ez megérkezett, a fiu teljesen beismerte a gyilkosságot. Elmondta teljes hidegvérrel, mintha csak affajta mesét mondana, hogy szerdán este fél hatkor leültek vacsorához, vacsora közben megegyeztek azon, miszerint az apa, a nős fiu, a meny és kis gyermek átmennek a szomszédba, ő pedig menyasszonyáékhoz, D. Domokos Lászlóékhoz beszélgetni, míg az öreg asszony, mint rendesen, most is otthon marad.

Vacsora végével ő legelőbb távozott s mint mondja, az udvaron az istálló körül leste el a család távozását, azután pedig elindult Katona Agneshez; a piacra érve azonban látta, hogy a hentesüzlet zárva van, visszafordult. Hazaérve kopogtatott az ajtón. Anyja megismerte a hangját, az ujságot letéve gyanutlanul beeresztette a konyhába. Míg a konyhán keresztülmentek, anyja szólott hozzá valamit s a szoba ajtóból arccal fordult felé, ekkor sütötte rá közelről az első lövést, melytől anyja megtántorodott, a padkának esett, ekkor a fegyver esővét közvetlen a fejre való kendőhöz tartva, fültövön lőtte, anyja elesett s azonnal kiszenvedett.

Ő pedig a gyanut magáról elhárítandó, saját jegykendőjét más ruhaneműekkel együtt szépen kiszedte a ládából, magához vett egy zacskót 15 korona 66 fillér tartalommal és egy ócska börtárczát, aztán anyja testén átlépvé, távozott.

Előbb saját udvarukon levő szénakazalba beledugta a pénzes zacskót, melybe két kimaradt revolvergolyót is rejtett, elindult jegyeséhez. Utközben az avult tárczát sárba tiporta, a fegyvert pedig Domokos László udvarán a szénakazalba rejtette, aztán mint a ki jól végezte dolgát, jegyesével kedélyesen beszélgetett s ott várta meg, míg atyja 8 órakor érte ment a lesújtó hírrel. Siettek tehát hazafelé, de eközben sem feledte el, hogy az uton be ne szóljon komájához:

— Jöjjetek, megölték az anyámat.

Állítólag azért követte el a gyilkosságot, mert anyja ellenezte Katona Agnessel való egybekelését azon ezímen, mert Agnes férjétől válik és teljesen vagyontalan s mint mondja, Katona Agnes biztatta fel a gyilkosságra ezen szavakkal:

— Ha én olyan legény volnék, mint te, mit volna nekem egy öreg, göthős asszonyt láb alól eltenni. Jobb is lenne úgy, a vagyton azonnal rád maradna, eladnánk, megvinnénk

a Szabó Sándor házat, nyitnánk hentesüzletet, boldogul élénk!

Ezt még a nyáron mondta, de a gyilkosságot két héttel ezelőtt beszélték meg, sőt még a mult vasárnap is biztatta az asszony, midőn vele a posta mellett találkozott. Ő sokáig gondolkozott a dolgon, míg végre erős akarattal, megfontolt szándékkal elkövette azt.

Szembesítéskor az asszony mindent tagad, azt beismeri, hogy volt viszonya a legénynyel, de a nyáron már kitiltották maguktól, azóta nem is beszélt vele. A gyanu alapján az asszonyt is letartóztatták.

Vallomás után a gyilkost este 5 órakor levitte Ballács őrmester a szülei hához — ott a legnagyobb nyugalommal előadta az elrejtett pénzt. Ballács őrmester azon felhívására azonban, hogy apjától s bátyjától, ángyától köszönjön el, két percig gondolkozott, megátalkodottságából a főbíró biztató szava ébresztette fel, de a bucsuzó szavakat az apa keserű, feddő szava s a testvér átka nyomta el, ángyától nem óhajt köszönni, fenyegeti testvérét, hogy még ő is belekerülhet a bajba. Majd a menyasszonya udvarán elrejtett fegyvert adja elő, mely még elzárva sem volt — 3 golyó ki volt belőle löve. A kérdésekre ezt feleli, hogy tényleg a 3-ik golyót a kertben lőtte ki, megpróbálta, jól hord-e? Különös, hogy menyasszonyától nem kívánt bucsuzni, mert mint mondja, az egész családot soha ki nem állhatta s a leányt anyja kívánságára jegyezte el.

A gyilkost s büntársát a község házában külön szobákban őrzik. Láttam, midőn a gyilkostól elvették zsebkését, a szalonnát felaprózva elébe tették, hogy vacsorázzék, — mily jó étvágygyal látott az evéshez. Arcán a megbánás legkisebb jele nélkül szemléli a kíváncsiakat s általában azt a benyomást teszi az emberre, mintha tudatára sem bírna emelkedni azon aljas bűnnek, melyet vakmerő kézzel végrehajtott. Érdekes mint bucsuzott el a főbírótól: „Tessék megmondani a czimboráknak, tanuljanak sorsomon, mert ők is szeretnek.“

A gyilkos vallomása feltűnő izgatottságot keltett a községben, csapatostul tódultak a község háza elé, az emberek, mely körülmény arra indította a csendőrséget, hogy a bűnösöket még az éjjel bezárítsák a debreczeni ügyészség börtönébe.

A bűnügy kiderítésében különösen nagy érdeme van: Ballács őrmester, Sziklai Árpád őrsvezető és Oleszesisz János tetőtleni csendőröknek, kik éjt-napot egygyé téve, igazi buzgalommal nyomoztak.

A gyilkost s büntársát hétfőn reggel 5 órakor erős fedezet mellett szállították szekéren a kabai állomásra, honnan vonaton továbbították a debreczeni ügyészség fogházába.

Az asszony éjjel sokat sirt, ártatlanságát emlegette; a gyilkos azonban megátalkodott volt. Szekérre ülésük pillanatában a község házában alkalmazott cselédségtől barátságosan köszönetet s teljes nyugalommal ült szekérre.

Az anyagyilkos fiu termete alacsony, arca barna, nem valami rokonszenves kifejezésű, az emberrel beszélve állandóan a földre néz. Jellemére nézve konok, dologkerülő s állandó réme volt azon családnak, hova bekapott, mert reggeltől késő estig folyton a nyakukon üt. Érdekes, mit egy illetékes szavahihető egyéntől hallottam: a meggyilkolt anyja a gyilkost születése után táplálni nem akarta, mert mint mondá, a kutyakölyöknek éhen kell pusztulnia. E miatt sok kellemetlenség volt a családban, minek vége az lett, hogy az apát, Antós Gábort elűzték a háztól, ki több ideig más szolgálatába állott. — A gyilkosnak alig van barátja, soha egy lakodalomban részt nem vett, egy liter bort barátságából meg nem ivott.

HIREK.

Ünnep után.

Ünnepeltünk, szívünk-lelkünk megtelt az üdv malasztjával. S ma már, ünnep utáni napon, épen olyan az élet, mint volt ezelőtt.

Sőt még tán jobban észrevesszük, hogy mi az igazi élet; az ünnepi hangulat arravaló, hogy utánna még jobban érezzük a lét sivárságát, hogy a magasztos világló fény után annál feltűnőbb, annál észrevehetőbb legyen a sötétség.

Ilyenkor mégis bágyadtabb az ember; tudja Isten, valami halovány érzet csak megmarad bennünk az ünneplésből. Legjobb ilyenkor elmélni. Elbuzulgatunk kevéssé a haza sorsán, aztán a szomorú közállapotokon.

Nem is régen, tán három-négy esztendeje mily nagy port vetett fel egy eszme! A „honi ipar“ eszméje oly óriási arányokban lett propagálva, hogy bizton számíthatunk komolyabb eredményekre. Az azóta eltelt idő megmutatta, hogy e számítás korai volt.

Kezdtek a kisebb iparcikkiken. Vegyünk magyar gyujtót, vegyünk Emke gyufát. No hát, ez egyetlen téren, annyiban a mennyiben mégis van látható eredmény: az idegen gyártmányokat majdnem mindet kiszorítottuk. Pedig, ha a nemzeti érzés nem hevítne bennünket, bizony inkább érdemes volna svéd meg osztrák gyártmányokat használni. A miénk silány valami s sokkal kevéssé előnyös, mint a külföldi.

De hol vagyunk a többiek terén? Ime, most ültük karácsony ünnepét. A legszegényebb ember is elköltötte utolsó fillérért, hogy gyermekeinek karácsonyfát állíthasson. Apró csecsebecsék, díszek, ezerfajta játékok a legolcsóbbaktól a legdrábbakig kerültek eladásra s megvételre. E cikkek kivétel nélkül külföldiek. Jóformán cseh és osztrák dolgok. Ott Ausztriában hónapokkal előre készülnek, hogy az ünnepeken elárasszák országunkat iparcikkeikkel. Pedig ezek rémitően drágák; hazai ipar utján sokkal olcsóbban elő lehetne állítani mindet. Ott a külbehozatalnál természetesen fizetnünk kell a gyárosok rizikóját, kik soha nem tudhatják, hogy piacra vetett áruik mind elkelnek-e. Pedig az ily dolgok jóformán aktuálisak, kelendőségük időhöz van kötve. Fizetnünk kell továbbá azt, hogy a külföldi gyárhoz csak harmad, sokszor negyedkézen jutnak a cikkek kereskedőinkhez, kiknek természetesen szintén ki kell venniük részüket a nyereségből.

De hát hiába kesergünk rajta. A mi keveset teszünk hazai iparunk érdekében, az mind csak szárnypróbálás. Mindaddig, míg oly erővel s oly arányban nem lépünk fel, hogy a külfölddel megmérkőzhethünk, az agitalás meddő, hasztalan. Ha teljesen kibontjuk iparunk zászlaját, nem kell se vesztésgár, se horribilis vám az idegen cikkekre: a külföld, látva iparunk óriási fellendülését s a vrsenyképességet, sőt mi több, az idegen versenyt kizárását, megijed s nem fogja elárastani cikkeivel hazánkat.

Ugy legyen!

—tán.

— Egyházi választások. Az egyházi törvények szerint a presbiterium mandátuma lejárván, ujjaalakítandó választás utján a debreczeni ev. ref. egyházban. Nem az egész presbiterium választatik meg ujonnan, hanem annak csupán a törvények szerint kisorsolt egy része. A szavazó helyek a csapó-utcai iskolák és az egyházi hivatal épületében két terem. Ezuttal a főgondnokra, 26 presbiterre, 15 pótpresbiterre és 83 egyházközségi közgyűlési tagra történik szavazás. Minden bizonynyal az a nyomtatott lista megy keresztül, a melyet

— mint halljuk — a függetlenségi párt kebelében állítottak össze. Kormánypárti egyháztágot csak elvéve, alig egy-kettőt találunk a jelöltek között. Főgondnokul Simonffy Imre polpármester van ismét jelölve. A presbiterjelöltek között vannak; Osanak József kereskedő, dr. Erdős József, dr. Karsa István, dr. Nagy Zsigmond főiskolai tanárok. Aztán Karap Mórész, Sz. Szabó László magánzók, dr. Kocsár Gábor, Szilágyi Károly ügyvédek, dr. Ujfalussy József kórházi főorvos, Váradi Szabó Miklós, Kertész János, B. Nagy János, Zöld János stb. gazdálkodók. A számláló lapok összeolvasásával valószínűleg csak holnap lesznek készen.

— **Halálos szerencsétlenség karácsonyfa díszítése közben.** Szomoru karácsony jutott osztályrészül Kling Rudolf 47 éves bécsi udvari kocsis családjának. Nagy gyönyörűséggel díszítette gyermekei számára a karácsonyfát s előre örült az örömeinek, melyet az a kiesinyek közt okozni fog. Egyszerre azonban eleszott, a földre bukott s a nagy olló, melylyel az ágakat nyesegette, balmellébe furódott s az a bordát átvágva, a szerencsétlen embernek rögtön halálát okozta.

— **Árvaügyi bizottság.** A debreczeni ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága 1900. év decz. hó 28-án d. u. 4 órakor az egyház tanácstermében ülést tart, melyen folyó ügyeket tárgyalnak.

— **A sorozás.** A hivatalos lap közli a honvédelmi miniszter rendeletét az ujonczállításokra vonatkozólag. A rendelet a következő: Az Aradon Besztercebányán, Brassóban, Budapesten, Debreczenben, Egerben, Fehérváron, Fiumében, Gyulafehérváron, Kassán, Kolozsvárott, Komáromban, Nagy-Szebenben, Nagyváradon, Pécsen, Pozsonyban, Sopronban, Szatmár-Németiben, Szegeden, Székesfehérváron, Temesváron és Horvát Szlavonországban, Eszéken, Károlyvárosban, Otocsáczon, Péterváradon és Zágrábban szervezett állandó vegyes felülvizsgáló bizottságok a jövő 1901-ik évben, a székesfehérvári s otocsácz felülvizsgáló bizottságokra nézve tett és az alább említett kivétellel, a következő napokon fognak egybeülni, ugymint: január 11-ik napján, február 11-ik napján, márczius 2-ik napján, április 2-ik napján, május 10-ik napján és szükség esetén a következő hónapokon, — június hó 10-ik napján és szükség esetén a következő hétköznapi napokon, augusztus 3-ik napján, október 11-ik és 24-ik és szükség esetén a következő hónapokon, november 11-ik napján és szükség esetén a következő hétköznapi napokon, deczember 9-ik napján.

— **Felhívás.** A népszámláló biztosok mellé 1 korona napidíjjal január 1-től 10-ig bezárólag kísérelül jelentkezhetnek Simonffy-utca 1-ső számú bérház 3. sz. irodában.

— **Hirdetmény.** Debreczen sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy az eddigelé az augsburgi légszuszpartársulat tulajdonában és kezelése alatt volt légszuszgyár az 1900. évi deczember 31-ik napján a város birtokába megy át és a város közvilágítása: Debreczen szab. kir. város világitási vállalatát törvényszékileg bejegyzett cég alatt házilag fog kezelni.

A légszusz ára 1900. január 1-től fogva tetemesen leszallitattik és pedig köbméterenként magánosok részére világitásra 24 fillérben, fűtésre, főzésre és géphajtásra 16 fillérben állapított meg, mely árból nagyobb fogyasztás esetén még üzletszabályzatilag megállapított engedmény is adatik. A világitási vállalat ezentúl is fentartja az augsburgi légszuszgyár által eddig bent a városban a kereskedelmi akadémia épületében elhelyezett üzletet is, hol is mindennemű légszuszfelszerelési áruk, lámpák, légszusz-kályhák és tüzhelyek állanak a t. közönség éendelkezésére és ahol köszén, pirszen (cox) s kátrány is tetszés szerinti mennyiségben

házhöz szállítva megrendelhető. Ugyancsak ezen üzletben árusítatnak az Auer lámpákhoz való égők és felszerelések; ugyanott mindennemű berendezés vagy javítás is megrendelhető, valamint az esetleges hiányok vagy világitási zavarok bejelenthetők. Ha az üzlet zárva lenne, akkor sürgős természetű bejelentések a lámpagyújtók tanyáján: Vár-utca 2. sz. is megtehető. Mindennemű ügyben, mely a világitási vállalat körébe tartozik, az igazgató, Debreczeni Jenő gépészmérnök ad felvilágosítást, kinek hivatalos helyisége 1901 január 1-től kezdve a légszuszgyárban lesz. Debreczen, 1900. decz. 24-én. A városi tanács.

— **Lopás a külsőségeken.** Fried Leo eserepesi földbirtokosnak a debreczeni hártában levő pusztájáról mintegy 50 szekér szalmát loptak el. Az egyéki rendőrség a tetteseket kipuhította, ezek Csöke János, Biró Pál, Nagy János, Balázs Péter, Oláh András, Zsiros György, valamennyien tekeházi lakosok. A nyomozás további folytatása végett a csendőrség az ügyet áttette a rendőrséghez, a mennyiben debreczeni lakosok is szerepelnek részint mint tettesek, részint pedig mint orgazdák.

— **Bethlen Gábor szobra.** A Bethlen-szobor végrehajtó bizottsága közli velünk, hogy a Bethlen Gábor erdélyi volt fejedelemnek Nagy-Enyeden felállítandó szoboralapja javára országos gyűjtés útján ez évi deczember hó 15-ig 22473 korona 88 fillér gyűlt össze. A nemes célú igyekezetet további pártfogásba ajánljuk.

— **Tűz.** Hajdu-Szoboszlón a múlt héten Varga Bálint gépész kárára egy gépszin leégett, melyben egy cséplőgép is volt elhelyezve, mely szintén a tűz martalékává lett. A kár mintegy ötezerkorona. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

— **A Munkás-Dalegylet dalestélye** tegnap este folyt le nagyszámú közönség előtt a Margit-fürdő disztermében. Az egyes énekszámok jól sikerültek. A műsor befejezése után a fiatalság tánczra perdült, mely reggelig tartott. A négyest mintegy 65 pár tánczolta.

— **Pályázati hirdetmény.** A nagy-károlyi Kölcsey-egyesület pályadíjat tűz ki a következő irodalmi munkákra: 1. „Kölcsey működésének hatása Szatmárvármegyére.“ A legjobb mű 20 db. 10 koronás arannyal fog jutalmaztatni. 2. Révay Miklós — a nagy nyelvtudós piarista — emlékére, a nagy-károlyi kegyesrendi társházban elhelyezendő emléktáblának 1901. év tavaszán történő leleplezése alkalmára irandó alkalmi óda. A legjobb mű 5 db. 10 koronás arannyal fog jutalmaztatni. Mindkét jutalomra pályázhatnak az egyesületen kívül állók is; azonban a jutalom csak irodalmi szinten álló mű írójának adható ki. A jelíges levéllel ellátandó pályamunka 1901. év márczius 15-ig küldendő meg a nagy-károlyi Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztálya elnökének Nagykarolyba.

— **Munkáspanaszok elintézése.** A munkaadó és a munkás közötti viszony szabályozása tárgyában a kereskedelemügyi miniszter üdvös rendelkezést hozott. Utasította ugyanis körrendeletében a másodfoku iparhatóságokat, hogy a jövőben a munkások panaszainak elintézésében nagyobb gyorsasággal járjon el. A panaszok azonnal, soronkívül elintézendők, lehetőleg úgy, hogy a panasz megtétele napján a határozat is meghozassék. A miniszter tapasztalta, hogy a legtöbb munkás, miután pénze nincs munkanélkül bevárni panaszát elintézését, munkakönyve nélkül pedig új alkalmazást nem kap, vándorolva, koldulással tartja fenn magát. A munkakönyvek eztán semmi esetben nem tarthatók vissza, bármi okból szünejék meg a munkásnak munkaadójával való viszonya.

— **A bajuszos kisasszony.** Kis-Czellben történt, hogy egy odaváló kisasszony levétette magát Hartmann Henrik bécsi vándor fényképészénél. A fénykép azonban

rosszul sikerült s a kisasszony nem fogadta el. A fényképész erre kapta magát, bajuszt pingált a fényképre, melyet aztán ebben az eltorzított formájában kitett Kis-Czell főutcáján egyik kirakatba. Így áll boszut egy igazi fényképész!

x **Remek szép, kiváló minőségű arany Parmin, Jean, dulce francois és kormos almák** érkeztek s jutányos árban kaphatók **Geréby Fülöp Utódainál.**

— **A rajongó hercegi lány.** Anglia főúri köreiből szenzációs öngyilkosság történt. Londonból jelentik, hogy a belvoiri kastély tavában a minap megtalálták Rutland herceg Katalin nevű leányának holtestét. A hercegisasszony harmincznégy éves volt. Nagy jótékonyágaért áldották az egész vidéken. Vallásos volt a rajongásig s lelkében folyton tépelődött, vajjon Isten igazi útján jár-e. Néhány hónappal ezelőtt áttért a katolikus hitre, de lelke tépelődését ez sem csillapította s így valószínű, hogy végső meghasonlásában öngyilkosságra szánta magát.

— **Olcsó mulatság.** Mulattató vidám percek szerezhet magának, a ki a díszes kiállítású, tréfás verseket tartalmazó **Vidám versek** című kötetet megszerzi. Ára eddig két korona volt, de most **egy koronáért** megvehető szerkesztőségünkben. Megrendelés eszközölhető a lapkihordók útján is.

x **Az Angol királynő vendéglőben** dupla márcziusi barna sör (bajor módra), választékos villásreggeli, kitűnő Erzsébet-telepi borok, naponként **zeneestély** a Magyar Testvérek és Rácz Károly zenekara által. **Hétfőn, azaz 31-én pedig nagy Sylvester-estély, társasjátékkal egybekötve.**

— **A tönkre csókolt Hobson.** Hobson hadnagy, a kubai hős, aki a Merrimac hajó elsüllyesztése révén lett híressé, súlyos beteg fekszik egy new-yorki kórházban. A tropikus éghajlat teljesen megromlalta egészségét. Bizonyára emlékeztetben van, milyen szerénytelen módon ünnepeltette magát a hadnagy, a mikor a háborúból hazájába visszatért. A Hobson-esók valóságos epidémiává lett az amerikai missek közt, úgy hogy a kormány végre is kénytelen volt Manillába küldeni a kubai háború gloriozusát, ahol aztán megbetegedett.

x **Bolthelyiség** Széchenyi utcán Kunz divatüzletével szemben **január 1-től bérbeadó.** Értekezhetni **Geréby Fülöp Utódai** üzletében.

A zenekedvelők II. hangversenye.

Debreczen, deczember 27.

Még alig hangzott el az I. hangverseny felett mondott dicséretünk, már is előttünk fekszik a Zenekedvelők Körének értesítése, mely a II. hangverseny részleteit közli.

A II. hangverseny j a n u á r 6-án fog megtartatni.

Hogy az eredményesen munkálkodó körnek áldozatkészsége megítélhező legyen, csak a két vendég nevét kell felemlítenünk, kik e hangversenyre meghívást kaptak.

Az egyik, kedves ismerősünk, kit a hangos közkiváncsolom folytán kelle ujból meghívni: **Hubay Jenő.** A másik egy francia zongoravirtuóz: **Henri Faleke.** Hubayt nem kell ismertetnünk. Világszerte ismert, mert ma is oly fényesen ragyog, mint akkor, midőn a magyar zeneirodalom gyöngyét, a Cremonait megteremté. Mult télen, Parison keresztül ututaztában tiszteletére Braule marquisonő fényes matinee rendezett, a francia főváros mánásainak es kiválóságainak jelenlétében s a francia lapok ezutal is oly elragadtatással nyilatkoztak róla,

mely világosan megkülönböztethető a francia lapok közmondásos udvariasságától.

Legutóbbi tournéeira Henri Falekeral, a francia zongoraművész társaságában jár. A második hangversenyt egymaguk fogják betölteni rendkívül vonzó programmal.

Henri Faleke nemrég tűnt fel a művészet egén, de tündöklését már ismeri az egész külföld.

Befejezett, káprázató virtuozitásán kívül főleg magas pathosát, nagy játékát, ragadó temperamentumát és nemes felfogását dicsérik; a sajtó összehangzó kijelentései szerint birtokában van a művészi acethetika minden feltételének és eszközének.

Külföldi hangversenyeinek fénypontját a fiatalabb francia gárda egyik mesterének, Gedalgenak brahmsi mélységű zongoracenzertje szokta képezni. Fájdalom, a közbevető ünnepek miatt derék zenedei zenekarunk nem szolgáltathatja az orkestrális kíséretet s ennek folytán ezen szám alighanem lemarad a műsorról.

Mindenesetre feszült érdeklődéssel tekintünk, a két, egymás erejéhez méltó vendégművész vetélkedése elé.

Tekintettel közönségünknek örvedesesen élénkülő érdeklődésére, a rendezőség kilátásba helyezte, hogy a következő hangversenyekre is neves művészeket hív meg, habár a rendelkezésére álló eszközök csekély volta miatt hasonló, anyagi erejét meghaladó tömeges meghívásokra aligha fog vállalkozhatni.

TÁVIRATOK.

— „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

A délafrikai háború.

Fokváros, decz. 27. Hír szerint egy század jeomanrylovasság, mely a Britstownból visszavonuló burokat üldözte, kelepcezébe jutott és némi vesztegét szenvedett. A század többi részét elfogták.

Miniszterválság Japánban.

London, decz. 27. A Reuter-ügynökség jelenti Jokohamából tegnapi kelettel: Kodama tábornokot, Formosa kormányzóját, hadügyminiszterre nevezték ki Kacura helyébe, a ki már régóta óhajtott visszalépni. Kodama megtartja a formosai kormányzóságot is. Hosi közlekedésügyi miniszter helyébe Hara volt koreai követet nevezték ki.

A kínai háború.

London, decz. 27. A lapok jelentik Pekingből 24-iki kelettel: Hittérítők jelentik, hogy a boxerek 21-én Pekingtől északra mintegy 35 mérföldnyire egy faluban 12 katolikus embert meggyilkoltak. Nyolc katolikus embert elégettek a falubeli templomban. A katonai hatóságok kezükbe vették az eljárást ebben a dologban.

A Standard jelenti Sanghaiból: Ide érkezett jelentések szerint a kínai kormány Sanszi és Senszi tartományok határán elfogatta Tuán és Csvang hercegeket. Juhszient fölszólították, hogy térjen vissza Szinganfuba, nyilván azért, hogy megkapja büntetését. Ezekből az eseményekből azt következtetik, hogy a kormány kész teljesíteni a hatalmasságok követeléseit.

Mulatságok.

Szilveszter-estély. A debreczeni Kereskedelmi Csarnok Szilveszter-estélyt rendez, melyen az érdekesen összeállított programszámokon kívül kotillion-fűzértánc is lesz. Az estélyt a Csarnokban tartják s nagyon érdekesnek ígérkezik.

Gazdászbal. A debreczeni gazdasági tanintézet hallgatói 1901. évi január 16-án tartják báljukat az Arany Bika disztermében. A meghívókat a rendezőség már kibocsátotta s szétküldötte. A rendezőség ez uton felkéri mindazokat, kik tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, hogy ez iránt a bálbizottság elnökségéhez (gazdasági tanintézet) forduljanak. A meghívó következőleg hangzik:

Meghívó a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet hallgatósága által, segélyegyletük javára 1901. évi január hó 16-án az „Arany Bika“ disztermében rendezendő zártkörű gazdász-bálra. Személy-jegy 6 korona. Család-jegy 3 személyre 16 korona. Páholy-jegy 20 korona. Páholyba lépőknek személy-jegygyel nem kell ellátva lenniök. Jegyek csupán a meghívó előmutatása mellett válthatók Szent-Királyi Tivadar és Zádor Lajos urak üzletében és este a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 9 órakor. Lady patronesse: Revisnyei Reviczky Józsefné Pongrácz Irma grófnő öméltsága. Védnökök: Revisnyei Reviczky József, Krassai lovag Kerpely Kálmán.

Szilveszter estély. A „Petőfi Dalkör“ 1900. évi december hó 30-án, vasárnap az „Arany Bika“ szálloda disztermében Szilveszter-előestélyt rendez, a következő műsorról:

1. „Viharban“ Dürnertől, előadja a dalkör. 2. „Szerelmi história“ vig monolog, Csengeri Gyulától, elmondja s zongorán kíséri Alföldy Béla, a dalkör karmestere. 3. „Népdalok“, előadja a dalkör. 4. „Vigszavalt“ tartja Takács Endre IV ed éves joghallgató. 5. „Kossuth dal“ id. Ábrányi Kornéltól, éneklő ifj. Széll Kálmán, a dalkör működő tagja, zongorán kíséri Alföldy Béla a dalkör karmestere. 6. „Hymnus“ Kölcseytől, előadja a dalkör.

Műsor után a Magyar Testvérek zenekarának közreműködése mellett vacsora (à la carte) és táncz. Az ételek és italok kiszolgálásáról Lendlbauer Kálmán vendéglős gondoskodik. Tagsági aláírást elfogad a pénztár. Az estély kezdete pontban 7 órakor. Belépti-díjak: személyenként 2 korona, család-jegy 3 személyre 4 korona. A kör alapító és rendes tagjai 1900. évi tagsági jegyeik felmutatása mellett a belépti-díjnak felét fizetik. Páholy-jegy 2 korona. Páholyba lépőknek személy-jegygyel is ellátva kell lenniök. Belépti-jegyek előre válthatók: Csáthy Ferencz, Leidenfrost Gy. és Mendelovits Lajos urak üzletében és este az Arany Bika szállodában a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtnak s hirlapilag nyugtáztatnak.

Jobin.

A csata után, a melyben háromezer tölteny, hetven puská és száz pár csizma volt a zsákmányunk, visszahuzódtunk a chemillé-i erdőbe. Egészen új uton jártunk s mi ketten, én meg Picherit abbé, a csapat után mentünk, míg csak egy tisztásra nem értünk. Itt a derék vendé-iek tüzet raktak s míg nekünk tizenkét fontos kenyereket hoztak a faluból, addig az asszonyok óriási edényekkel hozaláltak a főzéshez. Már mindnyájan leheveredtünk, mikor megrezzent mögöttünk a bokor s a beltiére-i Jobin tart előre; egy embert hozott a hátán.

— Bizonyosan megtalálta valamelyik sebesült bajtársunkat s most hazahozza, — gondoltam magamban.

Az abbé azonban hirtelen elkomorodott s így szólt:

— Ni, egy foglyot hoz a hátán! Jobin megkötözte a kezét-lábát s most a hátán hozza. Menjünk oda hozzájuk!

S a mint elindultunk, az abbé halkan így szólt:

— Ez a Jobin mikor hazatért a Loire tulsó partjáról, csak akkor tudta meg, hogy a házat felgyújtották s ifju feleségét s kis gyermekét megölték a poroszok. Jobin nagyon állatias ember; félek, hogy kegyetlen boszút akar állani a foglyon.

Mikor odaértünk, Jobin már letette a hátáról a foglyot s nyugodtan megtöltötte a puskáját.

Az abbé megszólította:

— Mit csinálsz, Jobin? A többiek mindjárt esznek, menj oda hozzájuk.

Jobin gonoszul mosolygott:

— Ráérek én még az evésre! Addig is mulatok egy kicsit ezzel a fioczkóval.

S a foglyára mutatott, a kinek a ruhája rongyokra volt tépve; csupa por és vér volt az egész ember; valószínűleg már több sebet ejtettek rajta. Jobin gúnyosan nevetett:

— Nem volt könnyű dolgom elcsipnem! Ugy futott, mint a nyul. Csak a térdébe lőttem, hogy még élve a kezembe kerülhessen... Most csak azt várom, hogy egy kissé magához térjen — aztán majd elbánok vele.

Picherit abbé megindultan közbeszólt:

— Csak nem fogod megölni, Jobin?

— Ó, az nem olyan sürgős dolog, abbé ur, — szólt Jobin s a puskáját egy fához támasztotta. — Egyáltalán nem sürgős a halála; előbb egy kissé meg fogom kizönni.

Az abbé nagyon elsápadt:

— Ugyan! Egy védtelen, megkötözött, megsebesült embert megölni! Ezt csak nem teszed?

Jobin elnevette magát:

— No jó, maradjon csak itt! Majd meglátja, hogy megteszem-e?

Az abbé odaállott eléje s rákiáltott:

— De ha én nem akarom?!

Jobin elkomorodott:

— Nem akarja?! Mi jogon avatkozik a dolgomba? Nem ön fogta el ezt az embert, hanem én! A parancsnok tudja, hogy mennyit szenvedtem én a poroszok miatt: s épen ezért nekem adta a foglyaimat; azt tehetek velük, a mit akarok. Semmi közük a dolgomhoz; menjenek innen!

Az abbé látta, hogy így nem boldogul vele s szeliden így szólt hozzá:

— És ha arra kérnélek, Jobin, hogy add nekem ezt a nyomorultat?

— Odaadom, ha ön meg visszaadja a feleségemet és a kis gyermekemet.

— Nem parancsolom, hogy add nekem, Jobin; hanem csak kérlek, nagyon alázatosan.

Jobin kérlelhetetlen volt:

— Ne alacsonyítsa le magát ennyire, abbé ur; hiszen úgy se használ semmit. Nekem mint katonának jogom van ehhez az emberhez s élek is a jogommal. S minél inkább késleltetnek: ennek az embernek annál többet kell szenvednie!

A pap nagyon elkeseredett:

— Jól van, hát tégy vele, a mit akarsz. Eddig mint ember szólottam hozzád, — most pedig mint pap beszélek. Ha keresztény vagy mielőtt ölnél, térdelj le.

Jobin gyanakodni kezdett s vonakodott letérdelni:

— Miért térdelnék le?

— Térdelj le! — szólt az abbé erélyesen.

Elővett a zsebéből egy kis ezüst keresztet s Jobin felé nyujtotta:

— Tudod még a Miatyánkot, Jobin?

— Persze, hogy tudom! Vagy talán pogány vagyok?

— Ha tudod, akkor mondd el s tedd a kezdet erre a feszületre.

Jobin szót fogadott s elmondta a Miatyánkot; mikor odaért, hogy: „És bocsásd meg a mi vétünköt, miképen mi is megbocsájtunk az ellenünk vétőknek“...

A pap közbeszólt:

— Érted ezeket a szavakat, Jobin?

— Igen, értem, — szólt Jobin.

— Ha érted, akkor mondd el velem együtt még egyszer, szived mélyéből, áhitatosan és esőkold meg a Megváltó töviskoszorúja fejét és öt szent sebét.

Jobin megcsókolta a feszületet s a pappal együtt az erdő mélyeségek csöndjében iméltelte az imádságot. Mikor megint odaértek ahhoz a mondathoz, hogy „És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsájtunk az ellenünk vétőknek”, — a pap a fogolyra mutatott s egyszerűen így szólt:

— Kelj föl Jobin. . . Most már kizozhatod és meggyilkolhatod, ha bírod.

Jobin pedig, a ki már oly sápadt volt, mint maga a pap, szeméit lesütve mormogta:

— Most már nem birom, tisztelendő ur

. . . Most már nem vágyakozom rá!

Charles Foley.

KÜLÖNFÉLÉK.

* Egy kínai mandarin lenyakazása.

Sanghaiban nemrég egy kínai nagyságot fejezték le. A bűne az volt, hogy a reformpárthoz tartozott s ez által magára vonta az orthodox kínai párt haragját. A szerencsétlent Si-Csie-Csangnak hívták s az udvari szertartások bizottságának alelnöke volt. Ahogy Sanghaiban lappangott, megcsípték, kínai módra rögtön „kihallgatták” s azután „vallatták.” Aszörnyű kínok alatt bevallotta, hogy ő bizony reformpárti. Ezt az eredményt azután megtáviratozták Nankingba a királyhoz, kitől nyomban meg is érkezett a válasz, hogy ki kell végezni. Még aznap kivítették a szerencsétlent a sanghai-i díszterre, hol már roppant tömeg várta a látványosságot. A szegény bűnös letérdelt s Yen tábornok parancsára a hóhér lecsapta a fejét.

* **Ügyvédi iradási.** Jajtelesz: Nü, ügyvéd ör, hodjon áll az én perem?

Ügyvéd: Ellenfele apellál; de különben most sok dolgom van, kérem, jöjjön holnap!

Jajtelesz: Bocsanat ügyvéd or, ojanlok mogowot.

Ügyvéd (irnokhoz): Kérem, írja be a könyvbe: Értekezés Jajtelesz ural 10 forint.

* **A „fin de siècle” eredete.** A fin de siècle kifejezés eredete foglalkoztatja most élénken a francia nyelvészeket. Ez a kifejezés nálunk is polgárjogot nyert és jelenti nemcsak a század végét, hanem mindent a mi a sablontól eltérő. Ujabban a szecsesszió kezdi helyét pótolni. A fin de siècle-ről sokáig azt hitték, hogy Bourget Pál adta először a Mensonges című regényében szereplő Claude Lercher szájába. Most azonban kiderítették, hogy sokkal régebben, már 1704 körül használta Gresset jeles francia vigjátékiró, a Théâtre Françaisban színre került Le Méchant című vigjátékban. A fin de siècle természetesen akkor a tizenhetedik századra vonatkozott.

* **Gyermekéhes.** Bandi: Bár néger gyerekek születtem volna!

Mama: Ugyan miért?!

Bandi: Nem kapnék annyi verést, amiért az iskolában úgy összetintázom az ujjaimat.

CSARNOK.

Egy hónap története.

— A kétszáz év előtti Debreczen életéből. —

Közlő: Zoltai Lajos.

(Folytatás.)

1681. Die 10. A Fejedelem délből bejő az Erdélyi urkkal Teleki uron kívül, ebédre és szép ebédet elvégezvén, Templomunkat, Scholankat, annak Classisit, Thékat (könyvtárt) és az új épületet meg nézvén, szemlélvén,

szép Fejedelmi pompájával ki megyen a Táborban.

Die eodem. Más Törökön is a szőlős kertek között Lövés esett, mely mellett nagyobb dühösséggel insurgálván a Törökök, a Basát igen reánk haragították, a Csauzokkal Biró Uramat keresteti, nem találván ő kegyelmét, Szigyártó Miklós uramat ki hajtyák Apáthi Miklós urammal.

Die eodem. A Szerdar Passa sok fő fő Török rendekkel ismét (valószínűleg szept. 9-én voltak először benn a városban, de erről a napról nincs feljegyezve semmi) bejő a Város látni és ebédet vevén, ki megyen.

Die eodem. Az meg lőtt Törökök dolga véget Urunkat ő Nagyságát (t. i. Apáfit) meg találván, magát ő Nagysága interponalya és a Basát valamennyire csendesíti, megfogott embereink eibocsáttatnak ugyan, de ellenünk való praetensióját a Basa le nem teszi.

Die 12. Az Tábor Városunk alól megindul, és megyen R. (acz) Beszermény alá és az Ujváros felől való völgyön megtelepedik, hollottis mint határunkon sok kutakat ásna.

NB. Eodemie a Passának a kivánt summában viszünk fr. 1800.

Die eodem. Az Passa parancsolattára kellett küldenünk kutásni 300 embert. Azon kivülis mennyi szekér élés adással, gazdálkodással kellett lennünk, Isten kimodhatója, nem tellyesíthetvön mindenekben a Moltóságok kivánóságát, nem kevés moesok, szidás fenyegetés esik Tanácsbéli böcsülletes Atyánkfiaim és Biró Uramon.

Die eodem. A Méltóságok parancsolattára kellett ki küldenünk 56 szekeret hordókkal, kosárokkal, ásókkal, kapákkal. (Ezek a böszörményi váracos ostromához keltek.)

Die 13. Estve Böszörmény városát, hirtelen neki rohanván a Tábor, belőlis semmi lövést nem tévén kapukrul, a ben valókat el nyomván, csak hamar kevés, 6 vagyis (német) ember kárral meg veszik ostrommal a kuruczok; a Cseléd (igy; a kronika-író az asszonynevet érti) a belső: Templom kerítése körül való erősségben lévén, szép békével meg adgyák az ott lévő mint egy 3 mad félszáz németekkel edgyütt.

Die 14. Erkezik Urunk ő Nagysága Parancsolattya 400 szekereknek a Beszerményiek alá való küldése felől, melynek ézczaka nehezen tettük szerit, a rendet elhagyvón, minden respectus nélkül akár mely rendü embernek lovas ökrös szekerei találtattak, oda kellett adni. Azon ézczaka megis indulnak a szekerekkel.

Die eodem. Ozsonna tájban az zenebona között, midőn a Városban levő elvet jókat a Vitézlő rendek hozták volna ki, a Város (Böszörmény) meg gyul és hamar egészen meg ég, a tüzet ki és melyik fél támasztotta legyen, nem tudatik. Némelek mondgyák, hogy a Magyarság, némelek hogy a Törökség gyujtotta meg, némelek pedig úgy beszélik, hogy maguk a Beszerményiek ilyen okkal, hogy a tűz égéssel el rettenvén a duló nép, több vermet ne bonthassanak, — a templom a mellette levő kerítéssel és minden benne valókkal meg marad, az holott voltak a fejér népek és a Beszerményieknek javainak nagyobb része. Annak utána az Templomis mind meg ége.

Die 15. Vártuk a szekereket, de sok jószágok a belső várban maradván a Beszerményieknek, sokáig rakodhattak, a jóvában a szekereknek el is fogtanak a táborban.

Die 16. Felkészül a Tábor Beszerménytül, hogy elmennyen, de ismét le szál s azon helyben marad. NB. Német hirt halván, hogy által jött a Tiszán.

Die 16. Erkezik Városunkban a Beszerményiek a mi szekereinken és egy néhány szoboszlaiakon, kiket-kiket magyarok és Törökök kísérték be.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

DEBRECZENI VÁROSI SZINHAZ.

Folyó szám 90.

Bérlet 74-ik szám „B”.

Holnap, pénteken, december 28-án:

Az aranyasszony.

Vigjáték 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Eva Fái Flóra	Péter Odry Á.
Gerleváry Tanay Fr.	Balázs Ifj. Szatmáry
Znojenszky Sziklay M.	Agnes T. Halmi M.
Borbála Kiss Irén	Gyuszi Szabó Irma

Holnapután, szombaton, december 29-én:

Boccacció.

Nagy operette 3 felvonásban.

Színházi műsor.

Vasárnap, december 30-án két előadás; délután fél helyárrakkal: A szegény Jonathan. Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzette: Millöcker; este 7 és fél óraker bérletszűnetben: Kéthuszár egybakra. Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irta: Beresenyi Károly.

Hétfőn, december 31-én, bérlet 76. sz. „A” — IV-ik László. Tragédia 5 felvonásban. Irta: Dobse László.

Kedden, 1901. év január 1-én, új év napján két előadás; délután 3 óraker fél helyárrakkal: A cornevillei harangok. Nagy operette 3 felv.; este 7 és fél óraker, bérlet 77. sz. „B” — Mátyás király lesz.

Menetrend.

Érvényes 1900. évi május hó 1-ső napjától.

Debreczenből az alábbi állomások felé indul	416	1027	901	1236	710	1200*
P.-Ladányba	érk. 503	1128	948	145	840	128
Nagyváradra	639	148	—	342	—	342
Szeghalomra	—	—	—	421	—	421
Budapestre	940	545	150	810	—	602
Debreczenbe a fenti állomások felől	érk. 1144	336	626	233	514	741

* Csak kedden közlekedik.

Debreczenből az alábbi állomások felé indul	1217	356	256	522	758
Ér-Mihályfalvára	érk. 100	458	357	635	918
Nagy-Károlyba	136	603	500	759	1040
Szatmárra	220	708	611	917	1203
Királyházásra	315	827	733	136	—
Taraczközre	433	1014	914	—	—
M.-Szigetre	456	1050	950	—	—
N.-Bocskóra	532	1203	1102	—	—
Körösmezőre	730	340	145	—	—
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik	751	1012	355	1216	644

Debreczenből az alábbi állomások felé indul	822	401	658
Nyiregyházásra	érkezik 939	518	816
Királytelekre	1012	558	935
Szerencsre	1121	703	1043
Kassára	330	—	556
S.-A.-Ujhelyre	439	814	—
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik	807	1207	753

Debreczenből az alábbi állomások felé indul	835	431	—
Sáránra	érkezik 916	504	—
Nagy-Léta—Vértesre	1043	618	—
Derecskére	957	545	—
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik	718	313	—

Debreczenből az alábbi állomások felé indul	442	421	—
Ohat-Kócsra	érkezik 734	659	—
Tisza-Füredre	832	756	—
Füzes-Abonyba	1024	—	—
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik	800	545	—

Debreczenből az alábbi állomások felé indul	526	1120	406
Hajdu-Nánásra	érkezik 817	118	621
Büd-Szt.-Mihályra	852	—	658
Tisza-Lökre	917	—	735
Debreczenbe a fenti állomások felől érkezik	817	330	635

Az éjjeli idő este 6 órától reggeli 5.59 perczig a perczeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van jelölve.

A vastagabb számjegyek gyorsvonatok érkezési és indulási idejét jelzik.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából december hó
folyamán a raktáron lévő

Női ruhaszöveteket

színes selymeket, mosó velezeket,
atlas-satín és batisztokat,
haraszt-kendőket,

valamint

szőnyeget, függönyöket

tetemesen leszállított áron árúljuk el.

Szabó Lajos Fiai

Debreczen, Rózsatér.

Több ezer darab
maradék női ruhaszövetekből
feltűnő olcsó áron.

7 méter egy ruhának való női
divatszövet 1 frt 75 kr.

Ujévi ajándékul

különösen alkalmas, gyönyörű kivitelű

fénykép nagyításaimra

(kis kép után is)

és festett arcsképeimre

felhívom figyelmet és kérem ren-
deléseit a késelem elkerülése vé-
gett még idejében megtenni szives-
kedjen.

Németi J.

fényképész,

müterme Piacz-utca 42. sz.

Doktor Kriegl József-féle
valódi angol

Tannechinin-pomádé

1. megakadályozza a haj
és szakállszőr időelőtti
kihullását és őszülését
s előmozdítja ezek nö-
vését. Egy tégely, az
összeg előzetes bekül-
dése mellett, bérmentve
és költségmentesen

Before. 3 korona. After.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, SW.

Az utalvány így ezimzendő:

Apotheker A. Thierry's Balsam-Fabrik

in Pragrad bei Rohitsch-Sauerbrunn.

*** Nagyban vevőknek tetemes engedmény. ***

Kardos László**Kossuth-utca.**

A kézműipar remek készítményei-
vel gazdagon berendezett raktárai meg-
tekintésére hívja meg a n. é. közönséget.

Különlegességek:

Színes szelű és fehér zsebkendők,
kávés terítékek,
ajouros atlasz étkezészetek,
gyapju és selyem-szoknyák,
gyapju és csipkefüggönyök,
bársony himzett asztalterítők
és mint ujdonság
zongoraterítők.

Gyűjtsetek

használt

levélbélyegeket

minden országból valót és minden
fajtat, még a legközségebbeket is
szegény gyermekeknek

a pápi pályára való kiképzetésére,
melyekért szép vallásos emlékek, fő-
ként rózsafüzerek a Krisztus urunk
keresztre feszített alakjával, — nyakér-
mek Pádai Szent-Antal és a Jézuska
képmásával Prágából adatkak.

Kérdezősködések és küldemények a

„Bethlehem“ irodához Bregenzbe (Tirol)
intézendők.

Ujévi

hasznos

ajándéktárgyakat

üveg-, porozellán-, majolika, china
ezüst és bronz különlegességeket,
valamint mindezen szakmába vágó
cikkeket a legnagyobb választékban,
a legjutányosabb árak mellett ajánl

Kaszanyitzky Endre.

Vidéki megrendelések pontosan és
lelkiismeretesen teljesítetnek.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Levélpapírok

kereskedelmi levelezéshez ne-
gyed és nyolczad alakban, fehér,
vonalzott, koczkázott és meritett
minőségben, **nyomással** és
anélkül.

Doboz-levélpapírok egyszerű,
finomabb, valamint a legnagyobb
fényüzéssel és művészettel ki-
állított formában.

Billet du Correspondence,
csinos tokokban.

Legujabb**„Monopresse“**

melylyel mindenki a legegysze-
rűbb módon önmaga készítheti
monogrammjait.

Darabja 25 kr.

Névjegyek a legszebb nyomással.

**Író tollak,
Tollszárok,
Tentatartók.**

Kuhn-, Soenneken- és Birmingham-
tollak, egyenkint, tuczonként
és dobozokban.

Tollszárok óriási választékban a
legegyszerűbbtől a legdiszesebb
kivitelig, — fa, kaucsuk, nikkel,
szaru, sündisznó-tüske és csont-
ból.

Irodai és disztentatartók, zseb-
ben hordozható tentatartók fából,
nikkelből, mindenféle elképzel-
hető alakban

nagy készlet olcsó áron kapható a

**CSOKONAI-
papirkereskedésben**

Debreczen, Kossuth-utca 13.

CONTINENTAL-RUM

➔ A legjobb és legtisztább családi rum. ➔

KAPHATÓ: GOTSCHLIG ÁGOSTON CS. ÉS KIR. UDV. TEA ÉS RUM KERESKEDÉSEBEN
BUDAPESTEN: IV. VÁCZI UTCZA 11 SZ. IV. EGYETEMTÉR, EGYETEM U. SARKÁN
VI. ANDRÁSSY ÚT 23 SZ. VIII. KEREPESI ÚT 6 SZ.

VALAMINT MINDEN JOBB FÜSZER ÉS CSEMEGE KERESKEDÉSben.